

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

26 січня 2018 року

Херсон

№2/1-рк/к

ПрАТ «ЧУМАК»
вул. Козацька, 3, м. Каховка,
Херсонська обл., 74800

Про припинення дій, які містять ознаки
порушення законодавства
про захист від недобросовісної конкуренції

Адміністративною колегією Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 17.11.2017 №13-03/429 розглянуто заяви («інформація з обмеженим доступом») стосовно можливих порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції з боку Приватного акціонерного товариства "ЧУМАК" (надалі – ПрАТ «ЧУМАК, Виробник) шляхом поширення інформації, що вводить в оману при маркуванні майонезної продукції, зокрема, «майонезу «Апетитний» 30%», та встановлено наступне.

Заявники звертають увагу на те, що в роздрібній мережі в різних регіонах України реалізовується продукт під назвою «майонез «Апетитний» 30%», виробник ПрАТ «ЧУМАК» Згідно з інформацією на упаковці зазначений продукт має жирність всього 30%, що значно нижче за жирність майонезі інших виробників. При цьому ціна цього продукту є спів ставною з ціною на інші майонези, та в більшості випадків є більшою ніж ціна на майонезні соуси.

При цьому заявники зазначають, що таке маркування продукції з низьким вмістом жирів (менше 50%) суперечить вимогам ДСТУ 4487:2015 «Майонези та майонезні соуси. Загальні технічні умови», яким передбачено, що майонезна продукція жирністю 5-50% є майонезним соусом, та вводить їх, як споживачів в оману.

ПрАТ «ЧУМАК» є юридичною особою, дата державної реєстрації 04.05.2000, запис про включення до ЄДР за №14921200000000007. Основним видом діяльності підприємства за КВЕД є: «Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів» (10.39).

Юридична адреса: вул. Козацька, буд.3, м. Каховка, Херсонська обл., 74800.

Ідентифікаційний код юридичної особи-платника податків та інших обов'язкових платежів: 24106105.

Враховуючи вищезазначене, ПрАТ «ЧУМАК» в розумінні статті 1 Закону України „Про захист економічної конкуренції” є суб'єктом господарювання.

Одним із видів продукції, яка виготовляється ПрАТ «Чумак» є майонези (в асортименті) та соуси майонезні (в асортименті).

Згідно з частиною першою статті 18 Закону України «Про захист прав споживачів», споживач має право на одержання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної

інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору. Інформація повинна бути надана споживачеві до придбання ним товару чи замовлення роботи (послуги).

Згідно з абзацом другим частини першої статті 18 Закону України «Про захист прав споживачів», інформація про товари (роботи, послуги) повинна містити:

назву товару;

зазначення нормативних документів, вимогам яких повинні відповідати вітчизняні товари (роботи, послуги);

дані про основні властивості товарів (робіт, послуг), а щодо продуктів харчування - про склад (включаючи перелік використаної у процесі їх виготовлення сировини, в тому числі харчових добавок), номінальну кількість (масу, об'єм тощо), харчову та енергетичну цінність, умови використання та застереження щодо вживання їх окремими категоріями споживачів, а також іншу інформацію, що поширюється на конкретний продукт;

тощо.

Нормами Національного стандарту України 4518-2008 «Продукти харчові. Маркування для споживачів. Загальні правила» визначено обов'язок виробника надавати інформацію у такий спосіб, щоб вона не вводила в оману споживача та забезпечувала споживчу правильність вибору продукту. Інформація, яка стосується складу, властивостей, харчової цінності, природи походження, способів виготовлення та споживання, а також інших властивостей, які характеризують прямо або опосередковано безпечність і якість харчового продукту, повинна забезпечувати однозначне сприйняття споживачем та унеможливити помилкове сприйняття цього продукту за інший, близький до нього за зовнішнім виглядом або органолептичними показниками. Крім цього, пп. 4.5.1.1. зазначеного стандарту визначено, що назва продукту має бути зрозумілою для споживачів, конкретно та правдиво характеризувати продукт, розкривати його природу. Пункт 4.7.1 стандарту визначає, що викладена при маркуванні інформація повинна бути зрозуміла, чітка, легко сприйнята та прочитана пересічним споживачем.

Згідно з пунктом 5 Технічного регламенту щодо правил маркування харчових продуктів, затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28.10.2010 № 487 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.02.2011 № 183/18921, маркування харчових продуктів та спосіб, яким його виконують, не повинні вводити в оману споживача стосовно характеристик харчового продукту, зокрема його природи, ідентичності, властивостей, стану, складу, кількості, часових характеристик придатності (зберігання), походження, способу виробництва чи одержання.

Зазначені обмеження поширюються також на рекламу харчових продуктів, оформлення харчових продуктів, зокрема на їх форму, зовнішній вигляд або упаковку, використаний пакувальний матеріал та місце їх розміщення для продажу.

Наказом ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації і якості» від 28.05.2015 №45 було надано чинності з 01.01.2016 ДСТУ 4487:2015 «Майонези та майонезні соуси. Загальні технічні умови» (надалі – ДСТУ), під час розробки якого вимоги до вищезазначеної продукції були наближені до європейських стандартів. У п.5.2 ДСТУ наведені їх відмінні характеристики за органолептичними та фізико-технічними показниками, визначені терміни «майонез» та «майонезний соус».

Так, «майонез» - дрібнодисперсний однорідний емульсійний продукт з вмістом жиру не менше 50 відсотків, що виготовляють з олії, води, яєчних продуктів, з додаванням або без продуктів перероблення молока, харчових добавок та інших харчових інгредієнтів (відповідно до рецептури);

«майонезний соус» - дрібнодисперсний однорідний емульсійний продукт з вмістом жиру не менше 5 відсотків, що виготовляють з олії, води, яєчних продуктів, з додаванням

або без продуктів переробляння молока, харчових добавок та інших харчових інгредієнтів (відповідно до рецептури).

Таким чином, існують встановлені норми, які чітко відрізняють «майонез» та «майонезний соус».

Реалізація майонезів та соусів майонезних, що виробляються ПрАТ «Чумак» здійснюється в адміністративних межах Херсонської області, інших областях України, експортується в США, Канаду, Нову Зеландію, країни Балтії, Російську Федерацію, Молдову, Республіку Білорусь, країни Європи та Азії (всього 31 країна).

В ході дослідження встановлено, що у магазинах та торговельних мережах України реалізовується виготовлена ПрАТ «Чумак» майонезна продукція з різним вмістом жиру, зокрема, «майонез «Апетитний» 30%», «майонез «Французький провансаль 30%», «майонез «Пісний 30%», «майонез «Салатний»15%», «майонез «Легкий Справжній 30%» (надалі - Майонези).

Таким чином Виробник пропонує споживачам в асортименті продукт «майонез» із жирністю 15% та 30%.

Згідно з інформацією, наданою Виробником (лист від 30.11.2017 №0429), ПрАТ «Чумак» виготовляє Майонези за власними ТУ У 10.8-24106105-036:2016 «Майонези. Технічні умови», які зареєстровані у ДП «Херсонський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» та внесені до державного реєстру технічних умов нормативної бази ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості».

При розробці ТУ вимоги ДСТУ 4487:2015 «Майонези та майонезні соуси. Загальні технічні умови» не враховувалися.

Таким чином, при маркуванні Майонезів Виробником зазначається «майонез», а не «майонезний соус» не дивлячись на низьку частку жиру в продукції.

Згідно з інформацією, наданою Українським науково-дослідним інститутом олії та жирів (лист від 25.01.2018 №11/28), інформацію, зазначену у ДСТУ необхідно враховувати при розробці ТУ. Крім того, згідно СОУ КЗПС 74.9-02568182-003:2016 «Технічні умови України. Настанови щодо типової побудови, викладення оформлення, позначення, прийняття та надання чинності" п.4.3 та п.4.9 ТУ розробляються за необхідністю доповнення та (або) посилення вимог чинних національних та (або) міждержавних стандартів на цю продукцію.

Вимоги ТУ не повинні бути нижче вимог стандартів, що поширюються на цю продукцію.

Таким чином, вироблені згідно з ТУ майонези повинні мати жирність не нижче, ніж визначено ДСТУ, а продукція, з вмістом жиру менше 50% - є «соусом майонезним».

Враховуючи зазначене, ПрАТ «Чумак» при маркуванні продукції «майонез «Апетитний» 30%», «майонез «Французький провансаль 30%», «майонез «Пісний 30%», «майонез «Салатний»15%», «майонез «Легкий Справжній 30%» мало зазначати, що це «соус майонезний», а не «майонез».

Ринок виробництва та реалізації майонезної продукції є конкурентним та представлений значною кількістю суб'єктів господарювання-виробників. Основними з яких є: ПП "Виктор и К", ТОВ «Фірма "Оліс», ТОВ "ТД "Щедро" та ін.

Позначення на упаковці майонезної продукції «майонез «Апетитний» 30%», «майонез «Французький провансаль 30%», «майонез «Пісний 30%», «майонез «Салатний»15%», «майонез «Легкий Справжній 30%» напису «майонез» замість «майонезний соус» використовується у спосіб, який може ввести в оману, зокрема,

привернути увагу споживачів, стимулювати їх зацікавленість до купівлі цього товару, як більш якісного за своїми характеристиками і може ставити цю продукцію у більш вигідне становище по відношенню до продукції інших суб'єктів господарювання, які виробляють та здійснюють реалізацію майонезної продукції.

Тобто, ПрАТ «ЧУМАК» може отримати неправомірні переваги у конкуренції, посилюючи свою конкурентну позицію не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення неправдивих відомостей.

Відповідно до статті 10 bis Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року (з подальшими змінами та доповненнями), яка набула чинності на території України з 25 грудня 1991 року, актом недобросовісної конкуренції вважається будь-який акт конкуренції, що суперечить чесним звичаям у промислових та торгових справах. Відповідно до положень Паризької конвенції забороні підлягають вказівки чи ствердження, використання, яких при здійсненні комерційної діяльності може ввести громадськість в оману щодо характеру, способу виготовлення, властивостей, придатності до застосування чи кількості товарів.

Згідно зі статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», повідомлення суб'єктом господарювання безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання, є поширенням інформації, що вводить в оману.

У частині другій цієї статті зазначено, що інформацією, що вводить в оману, є, зокрема, відомості, які містять неповні, неточні або неправдиві дані про походження товару, виробника, продавця, спосіб виготовлення, джерела та спосіб придбання, реалізації, кількість, споживчі властивості, якість, комплектність, придатність до застосування, стандарти, характеристики, особливості реалізації товарів, робіт, послуг тощо.

Таким чином, ПрАТ «Чумак» поширило інформацію, що може ввести в оману споживачів майонезів та спонукати їх до придбання такої продукції виробленої саме ПрАТ «Чумак», як більш якісної за своїми характеристиками, оскільки інші виробники майонезну продукцію з жирністю менше 50% позначають як «майонезний соус».

Наведені вище обставини свідчать, що ПрАТ «ЧУМАК», розміщуючи на упаковці продукції «майонез «Апетитний» 30%», «майонез «Французький провансаль 30%», «майонез «Пісний 30%», «майонез «Салатний»15%», «майонез «Легкий Справжній 30%» напису «майонез» замість «майонезний соус» (враховуючи, що згідно з ДСТУ продукт з жирністю 15% та 30% є майонезним соусом), вчиняє дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей, внаслідок обраного способу їх викладення, що можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання.

Недобросовісна конкуренція спричиняє шкоду однаковою мірою як споживачам, так і конкуренції на ринку, оскільки споживачі отримують необ'єктивну інформацію про товар та його виробника.

Згідно з частиною третьою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України.

Враховуючи зазначене, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Приватному акціонерному товариству "ЧУМАК" (код ЄДРПОУ 24106105) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», шляхом припинення розміщення на упаковках продукції «майонез «Апетитний» 30%», «майонез «Французький провансаль 30%», «майонез «Пісний 30%», «майонез «Салатний»15%», «майонез «Легкий Справжній 30%» інформації, що вводить в оману споживачів.

2. Про розгляд рекомендацій повідомити територіальне відділення у десятиденний термін з дня їх отримання, а про заходи, які вжиті на виконання п.1 цих рекомендацій – у шестимісячний термін з дня їх отримання.

Адреса для надання відповіді: м. Херсон, пр-т Ушакова, 47, 73000; e-mail: khs@amcu.gov.ua.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони надані.

Згідно з частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», **за умов виконання положень рекомендацій** у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

В.о. голови територіального відділення -
В.о. голови адміністративної колегії

Н.М. Бережанська